

O'zbekiston
Ona yurti - oltin beshigi

TONG Yulduzi

№17 (66350)
2002 yil
24aprel,
chorshanba

Sotuvda
erkin narxda

O'zbekiston bolalari va o'smirlarining gazetasi

Gazeta 1929 yil 1 avgustdan chiqarilgan.

KAPTARJON

Uchib ketgim kelayapti,
Kel, uchaylik, kaptarjon.
Tip-tiniq shu keng osmonni,
Kel, quchaylik, kaptarjon.

Sen kulishni bilasanmi,
Kel, o'rgatay, kaptarjon.
Qanotingga kulgularim,
Kel, o'rnatay, kaptarjon.

Kulgu tashib odamlarga,
Osmonimda yoz qanot.
Kundan kunga gul ochmoqda,
Bo'y sochmoqda hur hayot.

Hurriyatni olqab endi,
Kulib, quvnab yasharmiz.
Tinchlik kuyin chalib chindan,
Ulg'ayajak bashar - biz!

U SH BU
SON DA :

"TONG YULDUZI"
SIZGA YOQADIMI?

XATLAR TEGIRMONI

BIR DASTA GUL

kechiring..

DAMASHQ PO'LATINING SIRI

Menda bir taklif bor.

Men bu gazetani bolaligimdan beri sevib o'qiyman. Menimcha, uni barcha tengdoshlarim men kabi yaxshi ko'rib o'qishsa kerak. Ayniqsa, yosh qalamkashlarning ijod namunalarini o'qib, hayratlanaman.

Istardimki, gazetada chet ellik tengdoshlarimiz hayoti, qiziqish va intilishlari, ularning biz haqimizdagi fikrlari haqida ham maqolalar yoritib borilsa...

Marg'uba NAZAROVA.

«Tong yulduzi»ni bobo va buvilarimiz, otalarimiz ham sevib o'qishgan. Gazetada chop etilayotgan turli sahifalar, maqolalar, she'r va hikoyalarni qiziqib o'qiymiz, boshqotirmalarni yechamiz, turfa olam yangiliklaridan xabardor bo'lamiz. Shuning uchun ham har yili o'z gazetamizga to'liq obuna bo'lamiz. Bizga ayniqsa, bahs va munozaraga chorlovchi maqolalar juda manzur bo'lyapti. Bir so'z bilan aytganda, gazeta bizga juda yoqadi. Sizga-chi?

Yaqinda sinfimiz o'quvchilari bilan «Gazetamizni yanada mazmunli, o'qimishli bo'lishi uchun nimalarga e'tibor berish kerak?» degan mavzuda suhbatlashdik. Ularning fikr va mulohazalari, takliflarini siz ham o'qib ko'ring-a:

Shahnoza OYDINOVA.

"TONG YULDUZI" SIZGA YOQADIMI?

Sevimli gazetamning kelishini har gal intizorlik bilan kutaman. Chunki har haftada bir-biriga o'xshamaydigan, rango-rang maqolalar, sahifalar chop etiladi. U

nafaqat mening, uyimizdagi kattalarning ham, kichiklarning ham sevimli nashri desam, to'g'ri bo'ladi. Ukalarim boshqotirmalar yechishga ishqiboz. Krossvordlar ko'proq berilsa, degandim...

Kamola USMONOVA.

Gazetani o'qish jarayonida menda turli fikrlar tug'iladi. Nazarimda, fikrni charxlovchi, bilimlarni imtihon qiluvchi boshqotirma va testlarni ko'proq berish kerak.

Agar ular chet tillarida bo'lsa, nur ustiga a'lo nur.

Bahrom MARDONAQULOV.

Kitob, gazeta o'qimaydigan bolalarni ko'rsam, jahlim chiqib ketadi. Axir mutolaa aqlimizni charxlaydi, dunyoqarashimizni kengaytiradi, bilimimizni boyitadi. Bu borada «Tong yulduzi»ni eng yaqin do'stim, maslahatgo'yim deb bilaman. Gazeta sahifasida o'smirlar salomatligiga oid bir rukn tashkil qilinsa, unda shifokorlari mutaxassislarning fikrlari, maslahatlari berib borilsa, bizning yoshimizdagi o'g'il-qizlar uchun foydadan xoli bo'lmasdi.

Sardor KARIMOV.

Hozirgi kunda respublikamizda juda ko'plab gazeta va jurnallar chop etilyapti. Bolalarga mo'ljallangan nashrlar ham chiqyapti. Lekin qadrdonimiz «Tong yulduzi»ni hech biriga alishmayman. Chunki bu gazetaning tili sodda, mavzusi rang-barang. Ayniqsa, «Tanishuv», «Qulog'ingga gapim bor», «Kunlardan bir kun», «Onajonim tabiat», «Ustoz haqida so'z» kabi ruknlar ostida berilayotgan maqolalarni qiziqib o'qiymiz. Gazeta sahifalarida sevimli san'atkorlarimizning hayoti va ijodi haqida ham maqolalar o'qishni, shuningdek, bolalarbop kinolar olamidagi yangiliklar bilan ham tanishib borishni istardik.

Bahodir YO'LDOSHEV.

O'qib, kuzatib boryapman. Gazetada ruknlar ko'payib, mavzulari yangilanib boryapti. Lekin nimagadir sportga oid maqolalar kamroq beriladi. O'ylashimcha, sportga qiziqmaydigan o'g'il bolalar topilmasa kerak. Bizning qiziqishlarimizni inobatga olgan holda «Sog' yurak - tog' yurak» rukni ostidagi maqolalar soni ham ko'paysa.

Shaydullo SAYFULLAYEV.

(Davomi. Boshi o'tgan sonlarda)

5. Fikrlar va qarashlar rang-barangligi

Plyuralizm, ya'ni fikrlar xilma-xilligi va qarashlar rang-barangligi ma'rifiy jamiyatgagina xos bo'lib, muayyan haqiqatni turlicha izohlash, tushunish va talqin etish tamoyiliga asoslanadi. Mana shunday tamoyil ustuvor bo'lgan shart-sharoitni e'tirof etadigan va o'z g'oyalarini shu mezonlar asosida rivojlantiradigan mafkura ilg'or, kuchli va hayotbaxsh bo'ladi. Bunday mafkura hech qachon erkin fikrga to'sqinlik qilmaydi. Yolg'on va g'ayriinsoniy g'oyalar asosida shakllangan mafkura esa

Prezident asarlarini o'rganamiz

o'zining soxtaligi oshkor bo'lib qolmasligi uchun bunga yo'l qo'ymaydi.

Muayyan guruh yoki siyosiy partiya g'oyalari hukmron mafkuraga aylansa,

MILLIY ISTIQLOL G'OYASI: ASOSIY TUSHUNCHA VA TAMOYILLAR

Yakkahokimlikka intilgan, mutlaq haqiqatni da'vo qiladigan mafkuraning istiqboli yo'q. Chunki u yakkahukmronlik o'rnatish barobarida o'zini boyitib boradigan manba — fikrlar rang-barangligi va qarashlar xilma-xilligidan uzilib qoladi. Sobiq ittifoq davrida yetmish yildan ziyod yakka hukmronlik qilgan kommunistik mafkuraning tanazzuli buning yaqqol dalilidir.

hur fikrlilik, vijdon erkinligi va qarashlar xilma-xilligi cheklanadi, mutlaq haqiqatga egalik da'vosi, mustabidlik tamoyillari kuchayadi.

Plyuralizm tamoyili erkin saylovlar, erkin matbuot singari demokratiyaning asosiy shartlaridan biridir. Ko'p yillik demokratik tajribalarga ega bo'lgan ilg'or mamlakatlarda bu tamoyil jamiyat hayotidan chuqur o'rin olib, taraqqiyotga sezilarli

ta'sir ko'rsatmoqda.

Shu bilan birga, tarix saboqlari shundan dalolat beradiki, o'z erkin fikrini ifoda etadigan shaxs, guruh yoki ijtimoiy qatlam, avvalo, o'zining aniq-ravshan, asosli qarashlariga ega bo'lishi, o'z nuqtai nazarining oqibati uchun mas'uliyatni o'z zimmasiga olishi, bahs-munozara madaniyati talablariga amal qilishi lozim. Ya'ni, fikrlar rang-barangligi va qarashlar xilma-xilligi muayyan jamiyatning milliy manfaatlariga, umumbashariy qadriyatlarga, qonun normalariga, axloqiy mezonlarga zid bo'lmasligi zarur.

(Davomi bor)

Ustoz haqida so'z

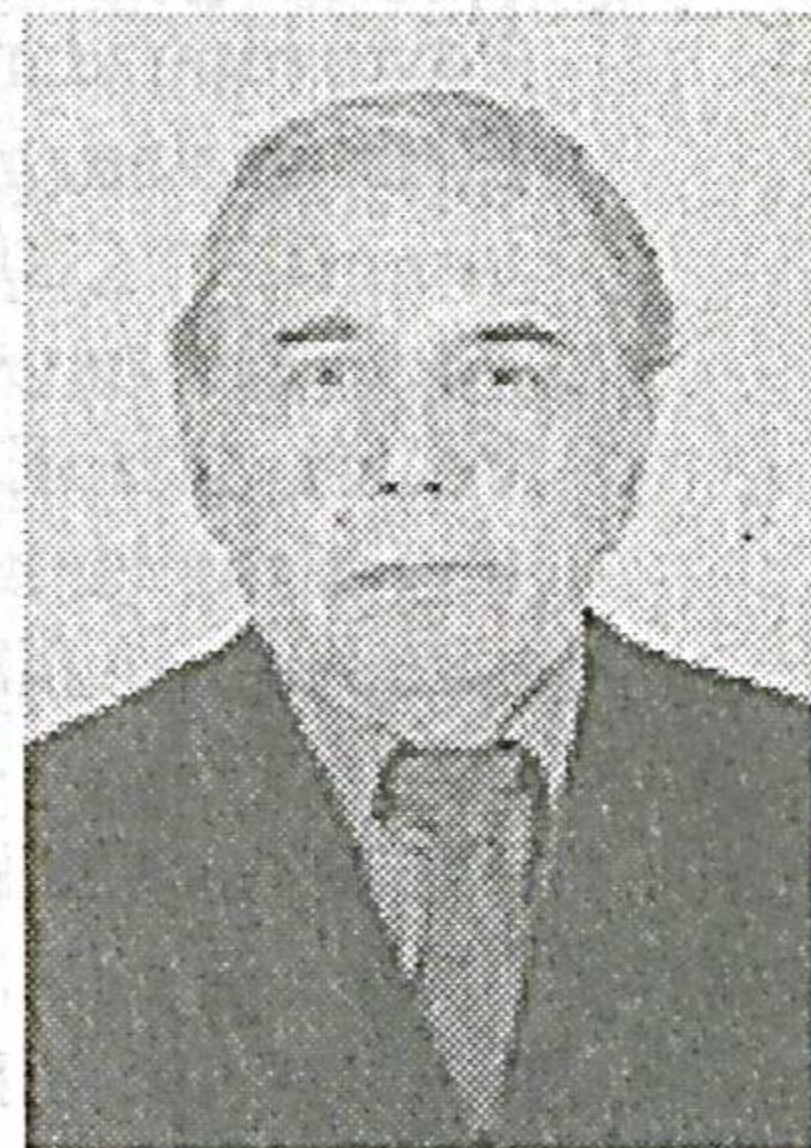
Har gal ustozlar haqida gap ketganda butun umrini san'atga baxshida etgan ustozimiz Farruh aka Mirusmonov ko'z oldimda namoyon bo'ladi. Farruh aka tabiatan kuchli qobiliyat

qursangiz, nafaqat san'at haqida, balki hayot haqidagi o'rinli mushohadalarini, teran fikrlarini tinglab, aslo zerikmaysiz. Shiori — faqat va faqat olg'a intilish.

Farruh aka shu

balki butun dunyoga mashhur qildilar. Ular hozirda hamdo'stlik mamlakatlarning o'quvchilari bilan ham san'atda bellasha olish darajasidalar. Ustozdan, shogirdlari haqida so'raganimizda:

o'quvchilaridan o'n bir nafari qatnashdi. Ulardan 6 nafari oliy o'rin sohibi bo'lgan bo'lsa, qolganlari birinchi va ikkinchi o'rinlarni qo'lga kiritishdi. Oliy o'rin sohiblari Toshkent

SHOGIRDLARIM - FAXRIM MENING

egasi. Mana, qariyb 55 yildan buyon Glier nomidagi Respublika musiqa internat maktabida saboq berib, qanchadan-qancha shogirdlarining hayotda to'g'ri yo'l topishlarida yordamini ayamay kelyapti. Farruh aka o'zi haqida maqtovlar eshitishni yoqtirmaydi. Ular bilan suhbat

maktabga kelganda ayni navqiron yigit yoshida edi. Dastlab faoliyatini o'zbek xalq cholg'u asboblari bo'limini ochishdan boshladi. Iste'dodli o'quvchilarni yig'ib, orkestr tashkil qildi. Uning qo'lida tahsil olgan yosh sozandalar maktabning dovrug'ini nainki Respublikaga,

« E h - h e , shogirdlarimning son-sanog'i yo'q. Qay birini ham aytay,- deya faxr bilan hikoya qildi. Mana birgina misol: 2001 yilda o'zbek xalq cholg'u asboblari sozandalari orasida tanlov bo'lib o'tdi. Bu tanlovda b o ' l i m i m i z

Davlat Konservato-riyasiga imtihonlar-siz qabul qilindilar». Ustozning mehnatlari yuksak qadrlanib 1981 yilda «O'zbekis-tonda xiz-mat ko'rsat-gan o'qituvchi» unvo-niga sazovor bo'lgan. Shu kunlarda Farruh aka 72. yoshni qarshi olish arafasida. Fursat-

dan foydalanib biz ustozga uzoq umr, sihat- salomatlik tilaymiz. Iqtidorli o'quvchilari soni yanada ko'payishiga tilakdoshmiz.

Sherzodbek

SHERBO'TA o'g'li
Glier nomidagi Respublika musiqa internat maktabining 6- «A» sinf o'quvchisi.

YOSH RASSOMLAR KO'RGAZMASI

Shahar qo'shimcha ta'lim majmuasi va Hindiston madaniyat markazi hamkorligida «Yosh rassomlar» ko'rgazmasining ochilishi bo'lib o'tdi. Unga bizni ham taklif qilishgandi. Bizni gullarga burkangan chiroyli hovlida hindistonlik bir ayol «Namaste, namaste» deya iliq qarshi oldi. So'ngra kattagina ko'rgazma xonasiga boshladi. Rang-barang mavzudagi rasmlar chindan ham juda ajoyib edi. Ayniqsa, markazimiz o'quvchilaridan Sevil Aliyeva, Katya Bliznetsova, Angelina Muhammedovaning chizgan rasmlarini zo'r qiziqish bilan tomosha qildik.

Hindistonning O'zbekistondagi elchisi ko'rgazmani ochiq deb e'lon qildi. «G'uncha» bolalar raqs dastasi ishtirokchilari ijrosidagi xorazmcha kuy va qo'shiqlar kechaga yanada fayz kiritdi. SHQTM bo'lim boshlig'i Feruza Solihova yig'ilganlarga tashriflari uchun minnatdorchilik bildirib, hindistonlik mehmonlarga sovg'alar topshirdilar. Kecha yakunida to'kin dasturxon atrofiga jamlanib, o'z taassurotlarimiz bilan o'rtoqlashdik.

Nazokat FARHOD qizi, SHQTM o'quvchisi.

MAROQLI SAYOHAT

Diyorimizning so'lim maskanlaridan biri Oqtosh qishlog'idagi «Semurg» nomli bolalar oromgohiga sayohatga bordik. Poytaxtimizdan chiqishimiz bilan yuzimizga allanechuk yengil, kishiga xush yoquvchi havo urilgandek bo'ldi. Atrofimizni o'rab turgan tog'lar boshiga oppoq salla o'ragandek ko'rinadi. Rango-rang gullar yaproqlaridagi shudring, o'ng va so'l tomonlarga boshlovchi sirli so'qmoqlar, qo'yinchi, hamma-hammasi hayratlanarli edi. Ayniqsa, uch boshli ajdahoning og'zidan sirpanib chiqib, suvga tushish mazza ekan. Baland tom ustida qanotlarini yozib turgan Xumō qushi chiroyli. Aslida bu oromgohga Xumo qushiga qiyosan «Semurg» deb nom qo'yilgan ekan. Bu maskanda dam olib, bir olam taassurotlar bilan qaytdik.

*Nodira ERGASHEVA,
Poytaxtimizdagi
6 - Biznes maktabining
1- kurs o'quvchisi.*

XATLAR TEGIRMONI

«GULLAR SHAHRI -
TOSHKENTIM» MAQOLASINI
O'QIB...

Men Akmal Ikromov tumanidagi Rustam Boboyev nomli 287 - maktabning 4 - «A» sinfida o'qiyman. Gazeta chop etilgan «Gullar shahri - Toshkentim» maqolasini o'qib, o'z fikrimni bildirmoqchi edim. Toshkentimizni O'zbekistonning yuragi desak bo'ladi. Qanchadan -qancha chet ellik mehmonlar poytaxtimizga tashrif buyurishadi. Toshkentni ko'rib, diyorimizga baho berishadi. To'g'ri, shahrimiz kundan-kun chiroy ochib boryapti. Lekin ayrim bekatlardagi, ariqlardagi turli chiqindilar uning ko'rkiga dog' bo'lyapti.

Ko'cha-kuyalarda muzqaymoq, turli shirinliklarni yeb, qog'ozlarini to'g'ri kelgan yerga tashlab ketayotgan tengdoshlarimni ko'p ko'rganman. Aminmanki, ular uylarida bunday qilmaydilar. Aziz tengdoshlarim, vijdonimizga qarab ish tutaylik. Uchinchi ming yillikka «Eng pokiza yurt» nomi bilan kirib boraylik.

Kamola USMONOVA.

ESDALIK SOVG'A...

..Ertaga dugonam Larisaning tug'ilgan kuni. Qiziq, unga nima sovg'a qilsammikin? Uni nimalarni yaxshi ko'rishini bilaman. Shirinliklarni yaxshi ko'radi. Lekin unga shirinlik sovg'a qilsam, u.. esdalik bo'lolmaydi-da. Shu niyatda darsdan so'ng do'konlarni aylanib yurib, bir mallarang paxmoq ayiqqa ko'zim tushdi. U nimasi bilandir boshqa o'yinchoqlardan ajralib turardi. Men uni sotib oldim. Yo'l-yo'lakay Larisaga yoqarmikin, deb o'ylab bordim.

U sovg'amni ko'rgach, quvonib ketdi va kecha do'konda xuddi shu ayiqchani ko'rib havasi kelganini aytdi. Xullas, tug'ilgan kun juda ham yaxshi o'tdi. Men ham Larisa uchun munosib sovg'a topganimdan juda xursand bo'ldim.

*Gulruh
BOMULLAYEVA,
Qashqadaryo viloyati,
Koson tumani, Lolazor
mahallasi.*

YAXSHILIK ISTAYDILAR

Men 3- sinfda dan birilar.

o'qiyman. Ustozimiz - Yoqutxon opa bizlarni juda yaxshi ko'radilar. Shu bilan birga doimo bizni nazorat qilib turadilar. Noo'rin ish qilganimizda koyiydilar. Yaxshi ishimizni maqtaydilar.

Uy vazifalarimizni diqqat bilan kuzatadilar. Xullas, mehribon va talabchan ustozlar-

Biz ham ustozimizni juda yaxshi ko'ramiz. Ular bizni yaxshi bola bo'lishimizni, kelajakda yaxshi kasblar egasi bo'lib yetishishimizni xohlaydilar.

Shuning uchun ham har kuni birinchi soatning besh, o'n minuti bizning tarbiyamiz

uzasidan suhbat o'tkazadilar. Biz o'quvchilar

ustozimizni sira xafa qilmaslikka harakat qilamiz.

Onam doimo ishda bo'lganlari uchun akam Habibullo ham meni o'qishlarimga yordamlashadi. Dangasaligim tutib, ozgina to'polonga berilganimda darrov tanbeh beradi.

O'z navbatida men ham ularga quloq solaman.

Istardimki, tengdosh-

larim ham ustozlarini, ota- onalarini va akalarini so'ziga kirishsin. Ular bizga faqat yaxshilikni ravo ko'rishlarini hamisha yodda tutsinlar.

Abdullo HAMIDULLAYEV,

*Toshkent shahar, Sobir Rahimov tumanidagi
46-maktabning
3- «A» sinf o'quvchisi.*

SHOIRA
BO'LMOQCHIMAN

Toshkentga birinchi kelishim. Orzularimning eng kattasi - taniqli shoirlar bilan uchrashish edi. Shu maqsadda «Saodat» jurnali joylashgan bino sari yo'l oldim. Axir qanchadan-qancha ulug' olimlar, shoirlar o'tgan dargoh bu!

Orzuim ushaldi. Sevimli shoiramiz Oydin Hojiyeva bilan uchrashib, birga suratga tushishga ham muyassar bo'ldim. Qutlibeka Rahimboyeva degan yana bir ajoyib shoiramiz bilan ham tanishib, uzoq suhbatlashdim. O'z kitoblaridan biriga dastxat yozib, menga sovg'a qildilar. She'rlarimdan o'qib berdim, ularga juda yoqdi.

Aziz tengdoshlarim, she'rlarimni siz ham o'qib ko'ring-a:

SHAMOL

Dov-daraxtni silkitib,
Qayga buncha shoshasan?
Maqsad sari intilib,
Dala, qirdan oshasan.
Shivir-shivirlab asta,
Mayin qo'shiq boshlaysan.
Sira xorib, tolmayсан,
Shamol, menga o'xshaysan.

Muattar BARATOVA,
*Samarqand viloyati, Poyariq
tumanidagi 1 - o'rta maktabning
4 - «V» sinf o'quvchisi.*

BIZGA QO'L KELYAPTI

«Tong yulduzi»ni nafaqat men, balki barcha sinfdoshlarim zo'r qiziqish bilan o'qib boramiz. Chunki ustozimiz Muhayyo opaning aytishlaricha, matbuotdan yiroq yuradigan bolalar bilimsiz bo'larkan. Biz gazetani o'qib, respublikadagi tengdoshlarimiz hayotiga oid yangiliklardan voqif bo'lamiz, fikrlarimiz teranlashib, ongimiz orta boradi. Ayniqsa, yaqinda tashkil qilingan «Prezident asarlarini o'rganamiz» rukni bizga juda ma'qul bo'ldi. Axir, mustaqil yurt bolalari har taraflama bilimdon, zukko bo'lishlari kerak-da, to'g'rimi?

Xullas, bu gazetaga siz ham obuna bo'lsangiz, afsuslanmaysiz.

Akrom IBRAGIMOV,
*Toshkent shahar, Akmal Ikromov tumanidagi
245 - maktabning
6 - sinf o'quvchisi.*

QIZLAR DAVRASI

Yaqinda maktabimizda «Qizlar davrasi» bo'lib o'tdi. Unda 9- va 10- sinf o'quvchilari, ya'ni olti go'zal qizlar bir- birlari bilan bellashdilar.

Avvalo tanishuv bo'ldi. Unda buyuk siymolar hayotidan lavhalar, qizlarning pazandaliklari sinovdan o'tdi. So'ngra asosiy qism boshlandi. Qizlar o'rtasida savol-javoblar bo'ldi. Ularning bilimlari imtihon qilindi.

Davra o'ta qiziqarli va jonli o'tdi. Birinchi o'rin ikkita o'quvchiga, ya'ni Dilfuza Ahmadjonova hamda Barno Rasulovalarga nasib etdi. Ikkinchi o'rin esa Sevara Tilaganova va Saodat Isoqovaga, uchinchi o'rin Nafosat Abduqodirova va Feruza Komilovalarga berildi.

Qatnashchilarning har biriga esdalik sovg'alari va «Faxriy yorliq» topshirildi.

Davramizning yanada jonli bo'lishiga sabab, O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan artist Dono Boboxonovanning ishtirok etgani bo'ldi. Aktrisa bilan bo'lgan uchrashuvda o'quvchilar o'zlarining qiziqtirgan savollariga javob oldilar.

Dilfuza AHMADJONOVA,
*Toshkent viloyati, Toshkent tumanidagi N.G'iyosov nomli
34- maktabning 10- «A» sinf o'quvchisi*

O'ZBEGIM QO'SHIQLARI

- Berta opa, siz san'atga qanday kirib kelgansiz?

- San'atga juda yoshligimdan qiziqqanman. Qiziqishim shu sohaga olib kelgan. San'at mening bir bo'lagimdir. Butun umrimni san'atga bag'ishlaganman.

- Ustozlaringiz haqida ham gapirib bering?

- Menga san'atning barcha sir- sinoatlarini o'rgatgan ustozim- Yunus Rajabiy bo'lgan. Yoshlik vaqtlarimda ustozlardan ko'p o'rganishga harakat qilardim.

- Oilangizda san'atga

San'at sohasiga o'zining munosib hissasini qo'shgan O'zbekiston xalq artisti Bertaxonim Davidova bilan uchrashdim. Ularning hayoti va ijodi haqida suhbatlashdim va bu suhbatni sizlarga ham ilindim.

qarshi bo'lganmi?

- Ha, oldiniga oyim ozgina to'sqinlik qilganlar. Biroq, qiziqishlarimni inobatga olib, rozi bo'lganlar.

- Sizning «Munojot», «Samarqand ushshog'i», deb nomlangan

insonlar qo'shiqlaringiz juda mashhur.

- Ha, bu qo'shiqlarni o'z vaqtida sevib ijro etganman. Ushbu qo'shiqlar bizning o'zbekligimizni, O'zbekistondan ekanligimizni bildirib turadi. Bu kabi qo'shiqlar borligidan faxrlanishimiz

kerak.

- «Tong yulduzi» gazetxonlariga tilaklaringiz?

- Avvalo yurtimizga tinchlik, gazetxonlarga sog'liq, omonlik tilayman. O'qishlari doimo a'lo, xulqlari dono bo'lsin. Mustaqil yurtimizga munosib o'g'il-qizlar bo'lib yetishishsin.

N i l u f a r SHODJONOVA,

Poytaxtimizdagi Olim Xo'jayev nomli 21-maktabning 9- sinf o'quvchisi.

NURBEKNING NURLI YO'LI

Nurbekjon san'atga qiziqishi bois, olti yoshligidan o'q viloyatda o'tkazilgan «Iste'dodlarni izlaymiz» ko'rik-

tanlovida qatnashib, g'olib bo'lgandi. Bu g'oliblik uni yanada san'at olamiga kirib borishiga turtki bo'ldi. Bugungi kunda

Nurbekjon Jabborov Navoiy viloyati, Navoiy tumanidagi Alisher Navoiy nomli 3- maktabning 6-sinfida o'qiyapti.

Ushbu bilim maskani bir yarim ming o'quvchiga mo'ljallangan bo'lib, bolalar uchun kerakli sharoitlar yaratilgan. Shuning uchun bo'lsa kerak tuman, viloyat miqyosida o'tkaziladigan tanlovlarda, bellashuvlarda, fan olimpiadalarida maktab o'quvchilari faxrli o'rinlarni egallab keladi.

Ko'plab to'garaklar tashkillangan. Shulardan biri musiqa to'garagidir.

- Ustozimiz Mavjuda opa Jumayeva har bir

t o ' g a r a k mashg'ulotini qiziqarli, savol- javobli va amaliy o'tishga harakat qiladilar, - deydi Nurbekjon. - S h u n d a n m i, mashg'ulotimiz juda jonli o'tadi.

Doira chalib, qo'shiq aytishni juda yaxshi ko'raman. Komiljon Otaniyozov, O g ' a b e k Sobirovlarning qo'shiqlarini jon deb tinglayman. Ulardek kuylashga intilaman.

Xalq qo'shiqlari, dostonlaru laparlarni ijro etishni xohlayman.

Nurbekjon o'z qo'shiqlari bilan yaqinda bo'lib o'tgan Respublika o'quvchilar XI anjumanida «san'atshunoslik» sho'basida ishtirok etib, yaxshi natijalarga erishdi.

San'atga mehr q o ' y g a n tengdoshingiz N u r b e k j o n Jabborovning yo'llari nurli bo'lishini, orzu-intilishlari amalga oshishini istab qolamiz.

Iskandar ODILOV.

“Zirapcha”da bosilmadi, nega?” maqolasini o'qib...

Gazetaning o'tgan 8 mart 10-sonidagi «Bir maktub izidan» rukni ostidagi «Zirapcha da bosilmadi, nega?» maqolasini o'qib, biroz ranjidim.

Bu maqolada aynan bizning maktabimizdagi o'quvchi kimyo o'qituvchisini «soxta o'qituvchi»likda

ayblabdi. Men o'sha o'qituvchini yaxshi taniyman. Ular juda kuchli, talabchan, qattiqqo'l ustozlardan biri. Ustoz shogirdlarini puxta bilim olib, kelajakda yaxshi inson bo'lishlarini istaydilar va shunga harakat qiladi.

Masalan, bizning «Bilimdonlar sinf rahbarimiz, ona tili bellashuvi», «7 x 7», va adabiyot «Bilimlar shaharchasi» kabi o'yinlar orqali bizni o'z fanlariga qiziqtirib, fikrlashga, ravon so'zlashga o'rgatadilar. Aziz tengdoshlar! Shuning uchun ham Sizning o'qituvchingiz qancha urishmasin, siforida «Zakovat», tanbeh bermasin u

sizning foydangizni ko'zlab qiladi. Buni aslo unutmang. O'qituvchingizni ranjitmasdan, ko'proq bilim olishga intiling.

**Mahmudjon
AZIMOV,**

*Toshkent shahar,
Shayxontohur
tumanidagi 169-
maktabning 5- «G»
sinf o'quvchisi.*

USTOZIMIZ MANGU YASHAYDI

Biz ustozlarimizni juda qadrlaymiz. Ulardan Muharramxon opa O'lmasovani alohida xotirlab, yodga olamiz. Biz uchun onamizdek aziz bo'lib qolgan ustozimiz bizning yuragimizda abadiy yashaydi.

Muharramxon opa biz o'quvchilariyu farzandlarini dog'da qoldirib, bu dunyoni tark etdilar.

Opamizning shirin so'zlari, mehrli ko'zlari, zukko bilimlari bizni doimo o'qishga chorlar edi. Ular bizni bilimlar dunyosiga chuqur kirib borishimizni xohlardilar.

Ishonamizki opamizning uch nafar farzandlari-Madinaxon, Dildoraxon va bir yasharlik Mirjalollar ham ulardek dono, bilimdon bo'lib yetishadi.

Biz shogirdlar ham ustozimiz orzu qilgan insonlar bo'lib yetishishga so'z beramiz.

*Farg'ona viloyati,
Oxunboboyev tumani,
Qorajiyda qishlog'idagi
9- maktabning 8- «V»
sinf o'quvchilari.*

Akmal Ikromov tumanidagi 75 maktab o'qituvchisi
Luiza O'rinboyevani bolalar juda yaxshi ko'rishadi.

Suratkash: Z. Miryusupov

КИМЁ ФАНИ МУРАККАБ

Kimyo o'qituvchisi bo'lganim uchunmi, maqola meni ham befarq qoldirmadi. «Zirapcha» ga shikoyat yozayotgan o'sha notanish o'quvchining kimyo darsligi bormikin? Agarda bor bo'lsa, nega «Tuzlarning gidrolizi» institutda o'tiladi», deydi. Axir bu mavzu 8- sinf darsligiga kiritilgan-ku.

Aziz o'quvchilar! Kimyo fani ham ancha murakkab. Haqiqatdan ham birgina mavzuni tushunolmay qolsangiz, keyingi darslarda ancha qiynalib qolasiz.

Shuning uchun ham har bir darsga diqqat bilan quloq tuting. O'tilgan mavzular bo'yicha tushunganingizni daftarga tushiring. Tushunmaganingizni esa qayta- qayta so'rang.

Ishonamanki, sizning qiziqishingiz ustozingizga yanada ilhom beradi. Siz bilan jiddiy shug'ullanishga harakat qiladi. Ustozlaringizni bekorga ranjitmaslikka harakat qiling. Bilimdon, qattiqqo'l ustozlaringizning qadriga yeting. Ko'proq bilim oling, o'qing, o'rganing. Bu yo'lda sizlarga sabr-toqat, kuchli iroda yor bo'lsin.

Dilorom OTAMUHAMEDOVA,
*Toshkent shahar, Akmal Ikromov tumanidagi 197-
maktabning kimyo fani o'qituvchisi.*

A. ABDULLAJONOV tayyorladi.

OTANGDEK ULUG'

Ustozlarimiz haqida yomon so'zlarni aytishga tilimiz bormaydi. Ayniqsa, ona tili va adabiyot o'qituvchisi Matluba Valiyeva haqida. Mana o'n yildirki, biz bilan birgalar. Biz yaqinlarimizga aytolmagan gaplarimizni Matluba opa bilan fikrlashamiz. Kerakli maslahatlar beradilar, to'g'ri yo'l ko'rsatadilar. Kerak bo'lganida koyiydilar. Biz ularning gaplarini doimo to'g'ri tushunamiz. Shuning uchun bo'lsa kerak, sinfimiz juda ahil. O'quvchilar bir- birlarini hurmat qilishadi.

Bizdan ilgari o'qigan sobiq o'quvchilar Matluba opani ko'rgani tez- tez kelib turishadi.

Opamiz bizni kelajakda komil inson bo'lib, elga xizmat qilishimizni niyat qiladilar. Biz doimo ularning ishonchlarini oqlashga harakat qilamiz.

**Nazokat
BOBOQULOVA,**
*Poytaxtimizdagi
142- maktabning
10- «B» sinf oquvchisi.*

Элликқалъада "Кечирмас ота" қалъаси бор. деган гапларни кўп бор эшитгандик. Айтишларича, бир вақтлар қалъадан тилаб олинган бола, ҳозирда улғайиб, ўша ерни обод қилаётганмиш... Шу ўй билан аввал Элликқалъа, кейин Тўрткўл туманига боришга келишдик.

Тонгда атрофни туман босган. Йўлнинг ҳатто бир метр нарисин ҳам кўринмайди. Йўлни яхши билмаса-да, туман аро манзилга тўғри етиб келган ҳайдовчига ҳайрат-да боқдик. У ҳам бундай мўъжизани кутмаган шекилли, қалъадан кўз узмасди. Асрлар шоҳиди бўлган қалъани зиёрат қилдик. Қалбимиздаги нозик тилакларни тиладик. Обод зиёратгоҳга айлан-тиришга ўз ҳиссасини қўшаётган инсонлар билан ҳамсуҳбат бўлдик. Руҳан енгилликни туйиб, Тўрткўл туманидаги 30-мактабга отландик.

Qoraqalpog'iston Respublikasi To'rtko'l tumanida joylashgan 30-o'rta maktab o'quvchilari gazetamizning ashaddiy muxlislari ekan. Biz bunga maktabdagi adabiy uchrashuv chog'ida amin bo'ldik. Bizlarni iliq qarshi olgan maktab direktori Baxtiyor aka Adayev maktab faoliyati bilan tanishtirish maqsadida bizni zamonaviy o'quv-texnika vositalari bilan ta'minlangan fan kabinetlariga boshladilar.

-Maktabimizda 1522 nafar o'quvchilar tahsil oladi,- deydi Baxtiyor aka. -Maktab bazasida matematika, ona tili va ingliz tiliga ixtisoslashgan oltita gimnaziya sinflari ochilgan. Bu sinflarga o'quvchilar tanlov asosida qabul qilinadi. Fan olimpiadalarida ishtirok

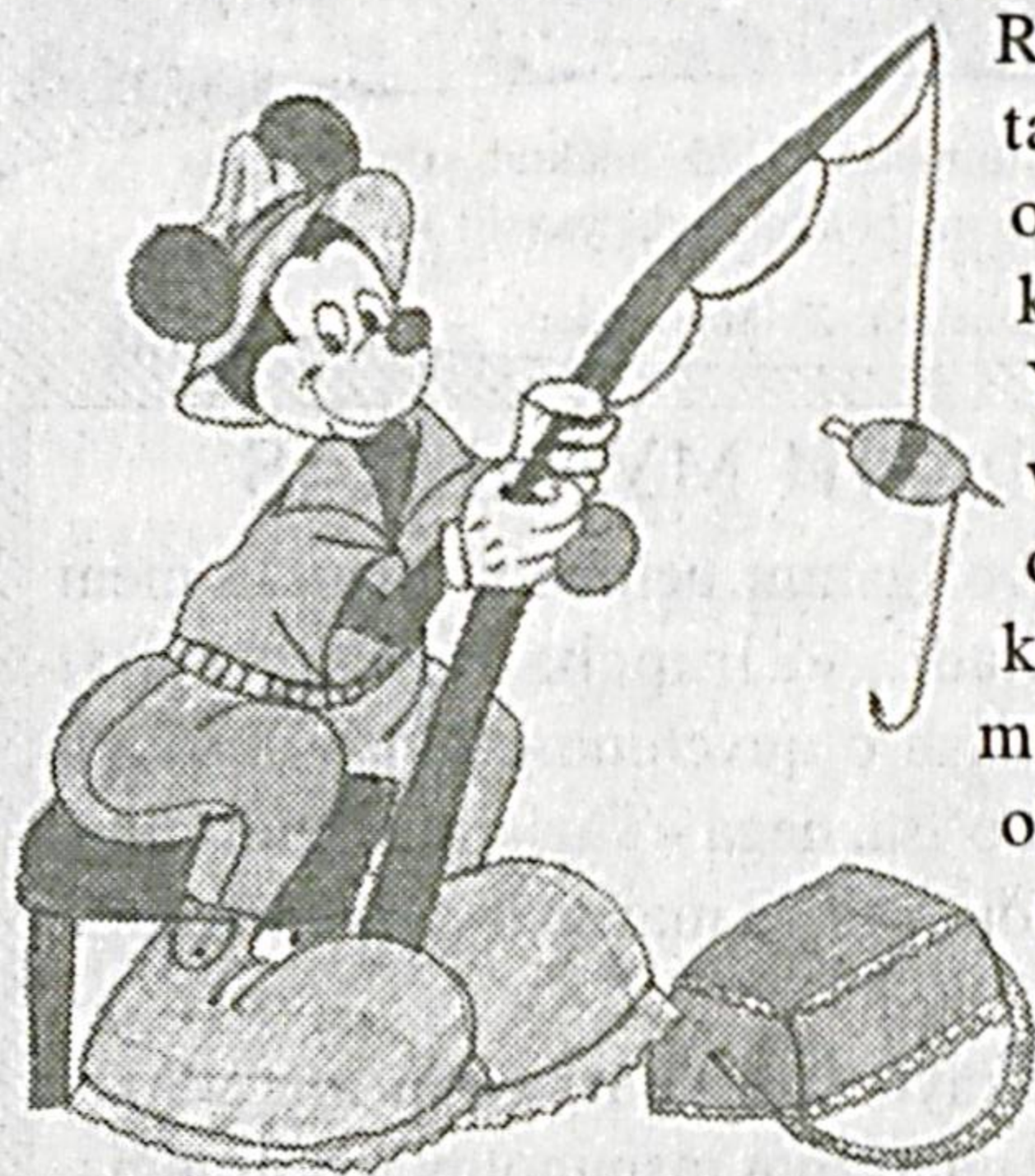
etayotgan o'quvchilarimiz qator yillardan buyon faqat birinchi o'rinni egallashmoqda. Bilim

yaxshi ko'rsatkichda ham bilsa bo'ladi. Ularga esa 98 nafar fidoyi ustozlar saboq bermoqdalar. Ulardan 18

tayyorlanish lozim. Aks holda oqsoqlanib qolish hech gapmas.

M a d i n a

AMU SUVGA TO'LADI,

Ro'zimbetova esa turli tadbirlar va kechalar o'tkazishga kamar bastalar. YAqinda giyohvandlik va chekishga qarshi o'tkazilgan rasmlar ko'rgazmasida ham maktabimiz birinchi o'rinni oldi. «Yoshlar telekanali»ning «Davr» ko'rsatuvida namoyish etilgan lavhadan boxabar

bo'lsangiz kerak. Unda eng sara rasmlar havola etildi. Bizda ana shunday zo'r rassomlar ham bor. Keling, yaxshisi o'quvchilardan eshitsak.

Zulxumor QURBONOVA, 8-sinf o'quvchisi:

-Maktabimiz bilimi kuchlilar uchun bir imtihonday maskan. Unda har kungi axborotni, bilimni o'z vaqtida o'zlashtirib, keyingi yangi darsga puxta

ABDUKARIMOVA, 8-sinf o'quvchisi:

-Men kutubxonamizga a'zoman. Kutubxonachi Dilorom opa Qodirboyevani kitob so'rayverib shoshirib qo'yaman. Ular doimo yangi-yangi kitoblarni maktabimizga olib kelishga harakat qiladilar. Undan tashqari sinf kutubxonasini ham tashkil qilganmiz. Unda ingliz tili, tarix, huquqqa oid kitoblar mavjud. Chunki tarix o'qituvchimiz Ozoda opa Turumbetova aytishlaricha, tarixni puxta bilishimiz lozim ekan. Agar chet ellarga safar qilsak, avvalo tariximizni so'rasharkan.

Laylo ASADULLAYEVA, 8-sinf o'quvchisi:

Ehtimol gapimga ishonmassiz, maktabimiz eng kuchli maktablardan. Uyim juda olisda bo'lsa ham bir nechta maktablardan o'tib, shu yerga qatnab o'qiyman. Chunki bu yerda barcha fanlar chuqurlashtirilib o'tiladi. Undan tashqari sportga ham

katta e'tibor beriladi. O'zim volleybol va basketbolga qatnayman. Turli musobaqalarda birinchilikni qo'lga kiritganmiz.

Odilbek ABDULLAYEV, 8-sinf o'quvchisi:

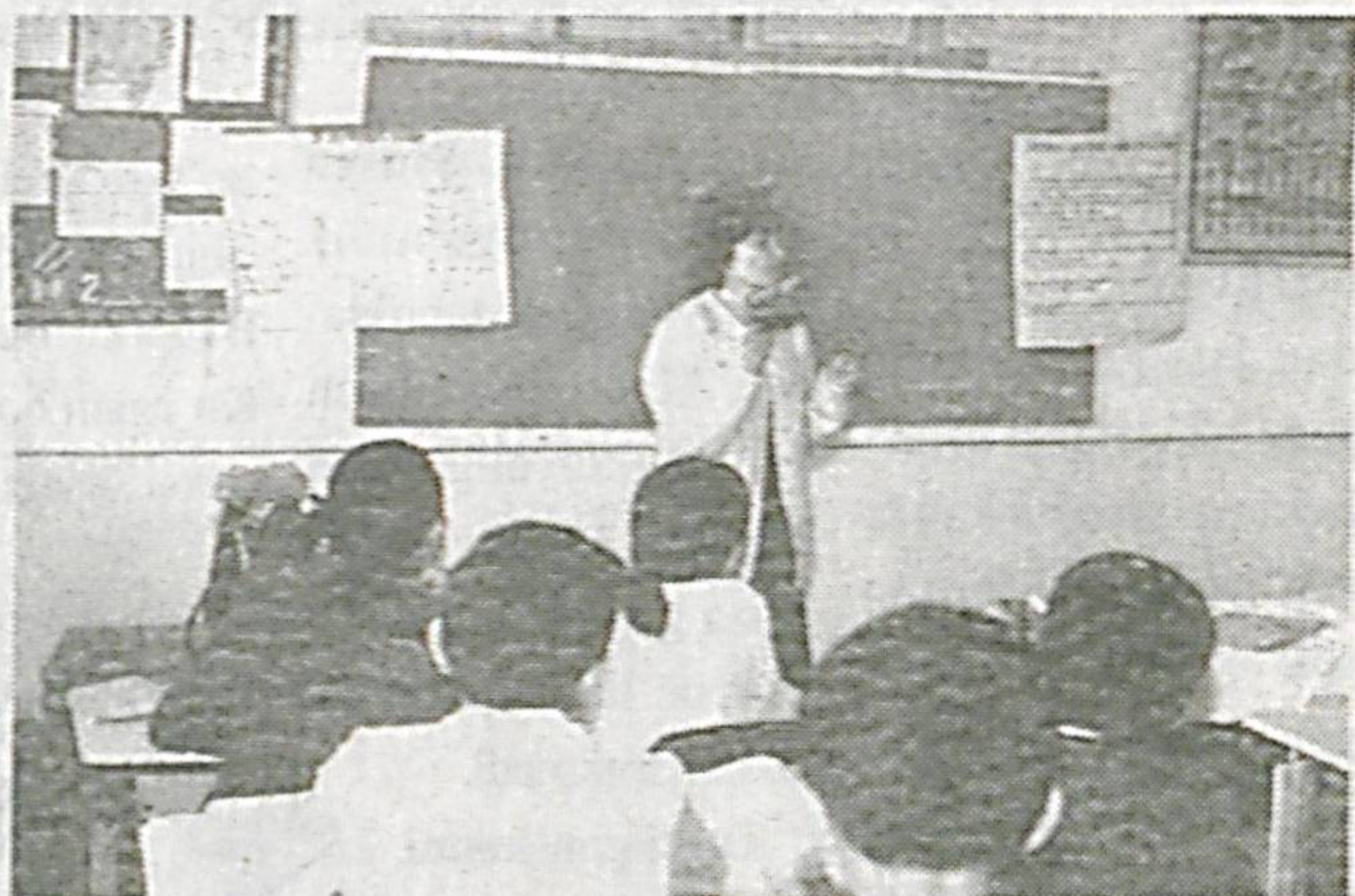
Men adolatsizlikka qarab turolmayman. Zaiflarga ko'maklashgim keladi. Shuning uchun ham har bir o'g'il bola sport bilan shug'ullanib chiniqishi, toblanishi kerak. O'zim futbolga, basketbolga qatnayman. Murabbiyimiz Salavat aka Nosirov mehnatlari bois musobaqalarda birinchi o'rinni egallayapmiz. Bizdan

-Biz tez-tez sinflararo «Zakovat», «Zinama-zina», «Imkon» kabi bahslar o'tkazamiz. Unga asosan iqtisod o'qituvchimiz Karima opa Qurbonniyozova va sinf rahbarimiz Oybib Allanovalar boshchilik qiladilar. Meni asosan suv masalasi qiziqtiradi. Orolimizni saqlash uchun GES qurish kerak, deb o'ylayman.

Suhbatga xonadagi kichkintoy o'quvchilar ham qo'shilgisi kelib, asta qo'l ko'tarishdi. Ulardan ro'y bergan qiziqarli voqealardan so'zlashni so'radik.

M u h a y y o

«Tong yulduzi» yo'llanmasi bilan

Do'simova ham meni xayolparast, deydilar. Yo'q, qoloq emasman. Faqat a'loga o'qiyman. Faqat ko'p o'y surib bir nimalarni ixtiro

ko'raveraman. Uyatli joyga kelganda teskari qarayman...

T o ' r t k o ' l l i k o'quvchilardan gazetamizga bir qancha takliflar ham

SOHILLARDAN TOSHADI

chiqqan futbolchilar mashhur guruhlar tarkibida o'ynashyapti. Masalan, 7-sinf o'quvchisi Dima Kiyevning «Dinamo» siga ketdi. Ilyos Zeytullayev esa xorij guruhi tarkibida. Bitta muammo bor-da. Mahallamizda sport maydoni yo'q. Agar bo'lganda, mahallaga mahalla futbol o'ynab turardik.

Ahmad ESHNAZAROV, oliy toifali o'qituvchi, sinf rahbari:

Ona tili va adabiyot o'qituvchisi man. Shogirdlarimdan umidim katta. Alisher Seytniyozov, Madina Abdukarimova, Saodat Egamberdiyevlar fan olimpiadalari va sport musobaqalarida faxrli birinchi o'rinni egallashdi. Kelajakda yurtga sodiq va kerakli insonlar bo'lishadi, degan umiddaman.

Shuhrat BOBOJONOV, 7-sinf o'quvchisi:

TO'RABOYEVA, 4-sinf o'quvchisi:

Ammamning qizlari Sadoqat opa oliy o'quv yurtiga o'qishga kirmoqchi bo'lib, Toshkentga ketishayotganlarida meni ham olib borishgan. Ular test savollariga to'g'ri javob aytayotganlariga ishonch hosil qilish uchun meni kuzatib turishimni iltimos qildilar. Men bir haftagacha sabr qilib ularga ko'maklashdim.

O x i r i charchaganimdan ularga noto'g'ri javobni aytganman.

Shundagina ular menga o'yinchoqlar o'ynashga r u x s a t berganlar. Sinf rahbarim Rashida opa

qilgim kelaveradi-da.

O'ktam TO'RABOYEV - 1-sinf o'quvchisi:

Rashid amakimning o'g'li Sherzod bilan bir sinfda o'qiyman. Bir kuni bir bola Sherzodning shokoladini olib qochgandi. Lekin biz indamadik. Oyim: «Ikki aka-ukalar

qarab turaverdinglarmi?»,- deb so'raganlarida, biz

kuchlimiz, ikki kishi bir kishiga qarshi

kurashmasligi kerakligini aytdik. Yana

oynai jahonda teleseriallarni

ko'rishni yoqtiraman. Film

syujetlari nima bilan tugashini bema'lol ayta

olaman. Uydagilar kattalarning

filmni ko'rmaslik

kerak, deb uqtirishsa

ham, baribir

tushdi. Ular «Ochil dasturxon» rukni ostida berilayotgan pishiriqlarning soddaroqlarini, masalliq kamroq ketadigan turlarini, ingliz tilidan saboqni ham boshlovchilar uchun darslarni e'lon qilishimizni so'rashdi. Uzoq vaqt davom etgan uchrashuvni mushoiraga uladik-da poyoniga yetkazdik. To'rtko'llik o'quvchilar ijod namunalari esa yukimizni yanada og'irlashtirdi. Chunki ularning barchasi yaxshi saviyada yozilgan bo'lib, nashr etmaslik mumkin emasdi. Maktab bilan xayrlashib, Amudaryo ko'prigi uzra Urganchga ketdik. Sohillari qumga aylanayotgan Amu bizni o'yga soldi. Kelasi tashrifimizda daryo sohilidan ham toshadi,-degan umid bilan Qoraqalpog'istondan chiqib ketdik.

Muharrama PIRMATOVA.

BIR DASTA GUL

Sinfdoshimiz Nargiza tug'ilgan kunini nishonlaydigan bo'lib qoldi. Albatta ataylab tug'ilgan kun qilgandan keyin yaxshiroq sovg'a olishimiz kerak. Lekin u bilan bir kunda tug'ilgan Madina sharoiti to'g'ri kelmagani sabab, tug'ilgan kuni haqida hech kimga og'iz ochmadi. Shusiz ham xabardor qizlar bir-ikki gap qilishdi.

Pul yig'ib, bozordan sovg'a va bir dasta

atirgul oldik. Sinfga kelib, o'qituvchimiz bilan Nargizani tabrikladik. Madina esa hech kimning xayoliga ham kelmadi. Aslida yana bir dasta gul qo'shib olsak ham bo'lardi. Lekin bu taklif kiritilmadi.

Tug'ilgan kunni nishonlashga Madina - dan tashqari hamma bordi. Uni esa birov yo'qlab ham

qo'y-madi. Ertasiga Madina darsga kel-madi. Bilsak, betob ekan. Ko'rgani bordik. Lekin onasi kasalxonadaligini

aytdi. Shu bo'yi Madinani ko'rmadik. Eshitishimiz-cha, hozir boshqa mak-tabda o'qiyotgan ekan. Endi aqlimizni taniganimiz sari qilgan qilmishimiz ko'z oldimizga kelsa, uyalib ketamiz. Sinfga Madina - ni eslaydigan bo'lsak, o'sha tug'ilgan kun voqeasi yodimizga tushadi.

Qanday noma'qul ish qilganimizni bilib, afsuslanamiz. Uning sinfimiz-dan ketishiga biz aybdormiz.

Madina! Sen aslida eng go'zal narsalarga arziydigan qizsan. Agar maktubimga ko'zing tushib qolsa, maktabimizga bir kelib ketgin. Seni o'rning juda bilinyapti. O'z vaqtida qadringni bilmagan sinfdoshlaringni esa kechir!

NAVRO'ZA.

«Tong yulduzi»! Senga maktub yo'llashimga sabab, «Kechiring...» rukni orqali eng aziz dugonamdan uzr so'ramoqchiman. U hali meni qilmishlarimdan bexabar. Shunday

KINGA KO'NGAN SIR

bo'lsa ham meni vijdon azobi qiynayapti.

Dugonam Dilnoza juda ochiqko'ngil va ishonuvchan qiz. Hamma sirlarini menga hech yashirmay aytadi. Lekin men ko'pincha ichimda gap saqlay olmayman va sinfdagi qizlarga o'zim haqimda mayliku-ya, dugonam haqida ham bor gapni shartta aytib yuboraman.

Oxirgisi menga qimmatga tushadiganga o'xshab qoldi. U menga ayrim kelishmovchiliklar sabab ko'chmoqchi ekanliklarini, lekin sinfdoshlar va o'qituvchilarga boshqa biror bahona qilmoqchi ekanini aytdi. O'zimcha unga maslahat bergan bo'ldim. Ertasiga hamma ularni ko'chib ketayotganini bildi. Asl sababini men bilaman, sizlarni aldadi, deb maqtandim.

Qizlar meni o'rtaga olishdi. Xuddi hech kim bilmaydigan katta bir sirdan voqifdek g'ururlandim. Anchagacha yalintirib, oxiri aytdim. Hamma unga achina boshladi.

Tez kunda dugonam ko'chib ketadi. U mendan boshqa hech kim bu gaplarni bilmasligini qayta-qayta aytib, iltimos qiladi. Lekin bilmaydi-ki...

Dugonam Dilnoza! Meni kechir! Menga bo'lgan ishonchingni oqlay olmadim. O'z tilim ustidan o'zim hukmronlik qila bilmadim. Bu esa seni mendan ajratishi mumkinligini endi his qilyapman. Iltimos, meni kechir!

SHAHNOZA.

Sevimli dargohimizga aylanib qolgan maktabni ham hademay tark etamiz. O'qish davrida goh bilib, goh bolalik qilib ustozlari sinfdoshlarimni ranjitganlarimni eslasam o'zimdanda uyalib ketaman. O'ylanib qolaman, mana ko'z ochib yumguncha bu damlar ham o'tib ketar ekan-ku. Shu umrimizdagi ozgina vaqt sarflangan maktab davrida ham kimlarningdir ko'ngliga ozor berishimiz shartmikan.

Men ayni paytda ikkinchi onamdek bo'lib qolgan ustozim Bo'riyeva Zamira opadan va eng beg'ubor damlarimga - bolaligimga guvoh bo'lgan sinfdoshlarimdan uzr so'rayman.

Umida YUSUPOVA,
Toshkent shahar, Sirg'ali tumani 305 -
maktabning 9 - «D» sinf o'quvchisi.

KECHIR SINFDOSH

Aytolmadim iliq so'zimni,
Ters gapirdim, yumib ko'zimni,
Ayblayman, endi o'zimni
Meni kechir, kechir sinfdosh.
Orzularga meni yetaklab,
Hayotimni shirin ertaklab.
Men yana ne qilardim talab,
Meni kechir, kechir sinfdosh.
Uchratarman bir kun yo'limda,
Senga tutgan gullar qo'limda,
Aytilmagan «uzr» dilimda...
Meni kechir, kechir sinfdosh.

INTIZOR.

QIZ BOLANING ODOBI

Voqeyi hikoya

Maktabdan uyga kelsam, uyimizda mehmonlar bor ekan. Zudlik bilan kiyimlarimni almashtirdim, oyijonimga qarashishga unnab ketdim. Mehmonlarni kuzatgach, hamma yoqni supurib-sidirib, saranjomlab qo'ydik.

Hordiq olib o'tirganimizda oyim bir voqeani so'zlab berdilar.

-Dugonamning tug'ilgan kuni munosabati bilan tabriklab uyiga uch-to'rttamiz borgan edik. Uning sendan xiyol kichikroq qizi bor. O'sha qizning qo'polligi, qo'rsiligi bizga darhol sezildi. Ayniqsa, o'zaro suhbatlashib

o'tirganimizda ham yonimizdan jilmay, bizga quloq solib o'tirishi juda xunuk bo'ldi-da. Qizginam, albatta bu senga tegishli emas, biroq, doimo odobli, iboli bo'lishga harakat qilgin, xo'pmi? Qiz bola bilishi lozim bo'lgan barcha yumushlarni o'rgangin. O'rtoqlaring va singillaringga o'rnak bo'lgin.

Oyijonimning gaplariga siz ham qo'shilasizmi, dugonajonlar?

Nargiza KARIMOVA, Toshkent shahar Qo'shimcha ta'lim majmuasining «Yosh jurnalistlar» klubi a'zosi.

SARISHTASIZ "FARISHTA"

Malohat maktabdan uyiga kelsa, eshik qulf. «Uyda hech kim yo'q ekan-da» deb qo'shnisidan kalitni olib uyga kirdi. Stol ustida bir nimalar yozilgan qog'oz turardi. Malohat qog'ozni o'qidi.

«Qizim Malohat, meni ishga chaqirib qolishdi. Uyda non, yog' qolmabdi. Men ishdan kechroq qaytsam kerak. Sen do'kondan non, yog' olib kel. Javonga pul qo'ydim. Uylarni yig'ishtirib, hovlini

supurib qo'yarsan». O'rtoqlarini kuzatib, endi Endi nima qildim. Malohat xatni o'qib eshikni qulflayotgan Mehmonlar oldiga bo'lib; ovqatlanishga Malohat eshik qo'yishga non ham o'tirdi. Ovqatini yeb qo'ng'irog'idan yo'q. Ovqat qilishga esa bo'lmasidanoq uni cho'chib tushdi. Ochib yog'kerak» degan ming dugonalari chaqirib qarasa ammasi va o'y bilan Malohat qolishdi. Malohat uyda amakisi ekan. Malohat mehmonlarni uyga taklif hech kim yo'qligini, ularni ko'rib, nima qildi. Ular uyga shuning uchun shu qilarini bilmay qoldi. kirgancha o'zi yugurib oldida izza bo'ldi. yerda o'ynashni taklif O'yin bilan ovora bo'lib, kirib pala-partish Bekorchilikda o'tkazgan qildi. Dugonalari rozi uylarni yig'ishtirish u yig'ishtira ketdi. Stolga kuni uchun pushaymon bo'ldi. bo'lishdi. Ular o'yin yoqda tursin, battar dasturxon yozdi. Baxtiga bo'ldi. bilan bo'lib qorong'u to'zg'itishgan edi. «Voy, ammasi non olib kelgan tushib qolganini ham esim qursin, do'konga ekan. O'sha nonni Ma'mura sezmay qolishdi. chiqishim kerak edi-ku. oldilariga qo'ydi. Onasi AZIMOVA.

ham ko'ngli sezgandek ishdan barvaqt qaytdi. Malohatni rosa koyidi. Qo'shnisidan yog' olib, ovqat tayyorladi. Mehmonlar bilan bo'lgan Malohat darsini ham tayyorlay olmadi. Evaziga ertasi kuni «2» baho oldi. Sinfdoshlari oldida izza bo'ldi. Bekorchilikda o'tkazgan kuni uchun pushaymon bo'ldi.

Ma'mura AZIMOVA.

MUNGLI KO'ZLAR

Farzand- hayotimiz shamchi-rogi, xonadonimiz shodligidir. Mitti qo'lchalari bilan onasining qo'lidan tutgancha, qanchalar uni savollarga tutib ketayotgan ekanliklarining guvohi bo'ldim. Bolalar kasalliklariga qarab guruhlariga bo'linar ekan. Har bir guruhda 3-4 nafardan enagalar bolalarga qarashar-kan. Xonaga kirishim bilan bolajonlar savollarga «ko'mib tashlashdi». Ismimni, qayerdan kelganimni so'rashdi. Ayniqsa, Barno ismli qizaloq diqqatimni tortdi. «Voy, tufligingiz muncha chiroyli. Menga konfet bering. Poytaxtimizdagi 1-sonli aqli Konfetni rosayam yaxshi zaif va nogiron bolalar uyida ko'raman «deya iltijoli boqardi bo'lganimda, u yerdagi bolalar menga... Yana bir guruhga

tashna kirganimda, u yerdagi bolalar faqat yotishar ekan. Besh yoshli Abdulla ismli bola bilan tanishdim. U juda aqlli, hamma gapga tushunarkan. Begona kishi kirib kelishi bilan salom berib, qo'lini qimirlatib qo'yarkan. Ikki oyligidan boshi kattalashib, o'z boshini ko'tara olmaydigan bo'lib qolibdi.

Qo'shni xonada ham nogiron qizaloqlar yotishar ekan. Biz kirishimiz bilan qarsak chalib, xursand bo'lib ketishdi. Gapira olmasalarda, lekin ularni erkalaganimizni sezib, kulib qo'yishdi. Qo'llarini ko'ksilarga qo'yib, boshlarini sarak-

sarak qilishdi. Ba'zilarining ota-onalari bor, vaqti-vaqti bilan xabar olib turishar ekan. Ba'zilarini esa butunlay tashlab ketishgan ekan.

Bolajonlarning mungli nigohlariga boqib achinib ketdim. Sababini surishtirsam, ko'pincha alkagolli ichimlik ichuvchi yoki narkotik moddalar iste'mol qiluvchi insonlarning farzandlari nogiron tug'ilar ekan. Bu bolalarning aksariyati shunday bolalar ekan. Ularning ko'ngillarini ko'taradigan bir so'z topolmay, qalbimda og'ir bir dard tuyub, bolajonlar bilan xayrlashdim.

Shahlo MUTALOVA.

Bilimim shu yerga yetib keldikim,
Bilimsizligimni endi tushundim.
Abu Shukur Balxiy

ABADYYAT ARDOQLAGAN ALLOMALAR

Ushbu ruknni Rustam OBID olib boradi.

Buyuk kishilar olmos yanglig'
noyob va shu qadar serjilodir.
Sharq naqli

qadimiy markazi bo'lgan Uralga - Zlatoust tog'li okrugiga kelajak orzularidan qanot bog'lab uchdi. O'shanda bo'lajak olim Ural uning qismatiga aylanishini, taqdir zimmasiga yuklagan asosiy vazifani shu yerda amalga oshirishini xayoliga emish. Aslida esa u biron marta ham xorijga chiqmagan, hayotining asosiy qismini Uralda, so'nggi yillarini Sibirda o'tkazgan edi. Poytaxtga ham xizmat yuzasidan ahyon-ahyonda borardi. Olimning iste'dodiyu

xonasidan olib chiqib, metallurgiya jarayonlarida qo'lladi. U kashf etgan usullar keyinroq, bizning zamonmizga kelib, ligerlangan po'latlar haqidagi butun boshli fanga aylandi. Masalan, marganets moddasi po'latning tolasimon tuzilishini kuchaytirishi, xrom qattiqligini oshirishi, oltin esa rangini o'zgartirishini

(Davomi. Boshi o'tgan sonda)

Pavel Anosov yashab o'tgan davr Pushkin va Lermontov zamoni, Austerlits va Borodinodagi qirg'in janglar, krepostnoylik va istibdod avjiga chiqqan, podshohlardan Aleksandr I bilan keyin Nikolay I ning zulmi haddan oshgan, dekabristlar bosh ko'targan va Gersen shakllangan, xullas, Rossiya tarixidagi o'ta besaranjom bir palla edi. Qisqasi, 1799 yili Peterburg Bergkollegiyasi kotibi Pyotr Anosov xonadonida o'g'li Pavlik dunyoga keldi. Orada yetti yildan keyin oila Permga ko'chib o'tadi va shu yerda go'dakning boshiga og'ir musibatlar tushadi. Ota-onasi olamdan o'tadi, uyi yonib kul bo'ladi va bola bobosi - mashhur rus mexanigi va ixtirochisi L.V.Sabakinning qo'lida qoladi.

11 yoshda Pavel Peterburg konshunoslik kadet korpusiga davlat hisobidan o'qishga kiradi. Uning talabalik yillari 1812 yil urushi davriga to'g'ri keladi. O'qishni bitirgan payti urushdan keyingi yillar, ijtimoiy yuksalish, yorug' umidlar, kelajakka ishonch pallasi edi. Korpusni a'lo baholarga bitirgan yosh va serg'ayrat zobit o'sha paytlari aytilganidek «Podshoh hamda Vatan» uchun xizmat qilish ishtiyoqida yonardi. Shu bois, Rossiya ma'danshunosligining

keltirganmikan?

Ba'zi olimlar hamma narsaga osongina erishadi, boshqalari esa maqsadiga bir umr intilib, ming bir

xizmatlari e'tibordan chetda qoldi, munosib taqdirlanmadi, deyish adolatdan bo'lmas. U uzluksiz ravishda ordenlar

mashaqqat bilan yetishadi, hayot yo'li ham zerikarli, ajoyib sayohatlaru g'aroyib sarguzashtlardan holi. Anosov keyingi toifaga mansub edi. To'g'ri, po'lat sirining kashf etilishi ko'plab afsonalari har xil mish-mishlarga sabab bo'ldi. Shunday rivoyatlardan birida aytishlaricha, Pavel Petrovich darvesh qiyofasida maxfiy holda YAqin Sharq va Hindiston bo'ylab sayohat qilgan, o'sha mamlakatlar ustalarining sirini bilib kelgan

bilan mukofotlanib, harbiy unvoni oshib bordi. Shu tariqa 35 yoshida polkovnik, 41 yoshida general - mayor bo'ldi. Uni hurmatlashar, ardoqlashar, ammo yangilikning har qanday tarafdoriga nisbatan bo'lganidek tashabbuslarini hamisha ham darhol qo'llab - quvvatlashavermas edi.

Anosov Rossiyada eng birinchi metallurg olim bo'ldi, nazariyani ishlab chiqarish bilan bog'ladi, jahon amaliyotida ilk bora mikroskopni tabiatshunos

Anosov kashf etgan. Uning xizmatlari tufayli 1837 yili Uralda birinchi marta haqiqiy po'lat olindi.

«Kim biladi, balki Rossiyada ham konchilik sohasidagi tarqoq kuzatishlarni jamlab, umumiy qonun-qoidalarini yaratuvchi biron daho yetishib chiqar?..» deb yozganida Pavel Petrovich 27 yoshda edi. Buni qarangi, shu satrlarda u o'zini bashorat qilgan ekan...

1851 yil bahorida Omskka xizmat safariga borganida Anosov to'satdan og'ir kasallikka chalinadi. 11 may kuni u boshlig'iga ma'lumotnoma yozib, «nogahoniy dard tufayli» xizmat vazifalarini bajara olmasligini aytadi va Oltoy zavodlarining bosh direktori lavozimidan ozod qilishni so'raydi. Yana ikki kundan keyin esa olim olamdan o'tadi.

Anosov qadimgi dunyoning eng chigal jumboqlaridan birini yecha olgani - po'lat olish sirini kashf etgani bilan yer yuzidagi ilohiy vazifasini ado etib ketgan edi.

DAMASHQ PO'LATNING SIRI

Kunlardan bir kun

Bizning uyimiz Kumushkon dam olish uyi atrofida joylashgan. U yerga keladigan dam oluvchilarning keti uzilmaydi. Chor atrof manzarasini tasvirlab bo'lmaz darajada go'zal, desak ham bo'ladi. Bizning uyimizdan tog' yon bag'irlari, qir-adirlar ko'rinib turadi. Ayniqsa, yoz oylarida ta'til vaqtlarida bizga mazza bo'ladi. Mol boqish bahona o'rtoqlarim bilan qirda mazza qilib yugurib, har xil o'yinlar o'ynaymiz. Keyin soyning muzdek suvida cho'milamiz. Xullas, ta'til kunlarimiz xuddi oromgohda dam oladigan bolalarnikidek o'tadi. Men sizlarga hikoya qilib bermoqchi bo'lgan voqea xuddi ana shunday yoz kunlarining birida yuz bergan edi. Bir kuni har doimgidek sigirlarni o'tloqqa qo'yib yuborib, o'zimiz bolalar bilan bir tepalikka chiqib, o'ynayotgandik. Shu payt o'rtog'im Shokir, bolalar, men bir joyni bilaman, o'ziyam juda zo'r joy, deb qoldi. Biz avvaliga ajablanib bir-birimizga qarab oldik. Shokirning aytgan «joyi» hammamizni qiziqtirib qo'ygan edi. Ayniqsa, u yerning qandaydir «siri» ham bor ekan. Bizning qiziqishimiz oshib, u yerga borishni bir ovozdan «qabul qildik». Podani bir do'stimizga ishonib, o'zimiz Shokirning o r q a s i d a n

ergashdik. Shokir bizlarni boshlab borar ekan, u yerning tarixi haqida gapirib berdi.

-Avvalo u qoyani menga dadam ko'rsatgandilar. Baland sharshara ostida bir ayolning surati toshga o'yilgandek ko'rinadi.

U yerga yetib borgunimizcha tushlik vaqti bo'lib qoldi. Quyosh ayni tikkaga kelgan, havo isigandan isirdi.

B a l a n d
qoyadan

tushibdi. Chor-atrof qop-qorong'i. Qo'limizda na fonar bor, na sham... Nima qilishimizni bilmay, Shokirga qaradik. U esa, bu yerga dadam bilan kunduzi kelgandik, qorong'u tushganda yo'lni topolmayman, desa bo'ladimi?! Yuragimiz orqaga tortib ketdi. Endi nima qilamiz? Bolalar bilan bir-birimizga qaragancha uzoq o'tirdik. Keyin shu yerda tunashni lozim topdik.

QOYADAGI SURAT

tushayotgan sharsharaning shovqini olamni buzgudek edi. Atrofida ko'm-ko'k o'tlar. Tavba, xuddi ataylab yasab qo'yilgandek-a! Biz isib ketganimizdan, o'zimizni suvga otdik. Shokir bizni suv ostidagi suratni ko'rsatish uchun sharsharaning kamroq suv o'tadigan joyiga boshladi. Biz ham unga ergashdik. Suratni ko'rib, hayratlanib qoldik. Chunki ayolning surati ataylab toshlarga o'yilib solingandek edi. Uzun sochlari yoyilgan, ko'zlari ma'yus, qo'llari oldinga cho'zilgan bu ayol surati tabiat tomondan yaratilgan bir mo'jiza edi. Xullas, suratga qarab, hammamiz hayratlanib qoldik. Sharsharaning shovqini quloqlarimizni qomatga keltirgach, u yerdan chiqib qarasak... Qorong'u

Qornimiz och, rosa charchaganmiz, qaniydi uyqu kelsa... Qo'rqib-qo'rqib, oxiri uxlab qolibmiz. Ertalab allakimlarning ovozi dan uyg'onib ketdim. Qarasam, tepamizda Shokirning dadasi, oyim, boshqa o'rtoqlarimning ham ota-onasi turishibdi. Hammamiz birin-ketin uyg'ondik. Shokirning dadasi:

-Aytmabmidim, ularning shu yerga kelishlarini bilgandim-da, deb takror-takror gapirardi. Shunda mening oyim:

-Bolalarga bu qoyaning siri haqida gapirmagan ekansiz-da, dedilar. Shunda Zokir aka: -Bu qoyadagi surat bir necha asrlardan beri turibdi, desam xato bo'lmaz, dedilar. E'tibor bergan bo'lsalaring, surat ayolniki.

Menga buni dadam, aytib berganlar. Ularga esa dadalari, xullas, bu surat haqida butun qishlog'imizning qariyalari bilishadi. Emishki, bir zamonlarda ona yolg'iz farzandini o'stirib, voyaga yetkazibdi. O'g'il o'spirin davriga yetgach, ov qila boshlabdi. Bir kuni u ov qilib bir qishloq yaqiniga borib qolibdi. U yerda bir qizni uchratib, unga ko'ngil beribdi. Xullas, voqea shu darajaga yetib boribdiki, o'g'il onasini yolg'iz tashlab ketibdi. Shunda ona tog'larga yolvorib, meni bag'ringa

olgin, toki bolam meni izlab kelganda topa olmasin, debdi. Tog'lar ochilib, onani o'z bag'riga olibdi va ona shu ko'yi toshlar orasida qolib ketibdi. Bu yerga kelgan odamni qoyalar shunday sehrlab qo'yadiki, xatto kech bo'lganini ham p a y q a m a y qolishadi... Mana, nima uchun siz kech bo'lganini bilmagansizlar...

Biz suratga tikilgancha, undan uzoqlashdik. Boshqalarni bilmadimu mening ko'nglimda allaqanday g'ashlik o'rladi. Biz endi bu qoyaga tez-tez keladigan, yolg'iz onani ziyorat qilib ketadigan bo'ldik.

Faxriddin
NO'MONOV,
Parkent tumani,
Kumushkon qishlog'i.

FAVZ BO'LAR

Uydagilar ahil-inoq,
Biri-biriga o'rtoq.
Saxiy qalbu mehmondo'st,
Yaxshilikda bekam-ko'st.
Buvajonim Mehmonxon,
Munira buvim mehribon.
Sizdaylar ko'p bo'lsa gar,
Yurtim fayzga to'lar.
Faoldirsiz har ishda,
Xonadonda farishta.
Doim bizga bosh bo'ling,
Qarimang hech, yosh bo'ling.

Kamola MEHMONXONOVA,
Shayxontohur tumanidagi 34 -
maktabning 5 - sinf
o'quvchisi.

O'ZBEKISTON

O'zbek yurtim, o'z yurtim,
Sen borsan, nonim butun.
Sen faxrimsan, g'ururim,
Barcha yurtlardan ustun.
Orzularim bir olam,
Yomonlik yo'q dilimda.
Senga talpinar yurak,
Noming takror tilimda.
Shodon o'g'il-qizingmiz,
Hech kim bermaydi ozor.
Bo'lajak qo'rg'oningmiz,
Biz bormiz, bag'ring bozor.

Madina XOLMATOVA,
Andijon shahridagi 6 - o'rta
maktabning 7 - «A» sinf
o'quvchisi.

BULBULJON

Erta tongda sho'x sayra,
Jajjigina bulbuljon.
Chiroy qo'shib husniga,
Bog'imga qurgin makon.

GULNORA TUSH KO'RIBDI

Bir kun Gulnora qizcha, osmonga xo'p uchibdi,
Uchib ketib osmonda, bulutlarni quchibdi.
Gulnoraga Oymomo ajib munchoq taqibdi,
Shunda Gulnora qizcha oyga rahmat aytibdi.
Yana uchib ketayotsa, Quyoshga duch kelibdi,
Quyosh amaki bilan rosa suhbat quribdi.
Birdan atrof gumburlab, chaqmoq chaqa boshlabdi,
Gulnora uyqusidan ko'zini shart ochibdi.
Atrofiga qarab turib, tush ko'rganin bilibdi,
Keyin xursand bo'libdi, lekin o'zicha debdi:
Bekor bulut keldida, chaqmoq chaqib qoldi-da,
Chaqmoq chaqmaganida, Quyosh berardi sovg'a.

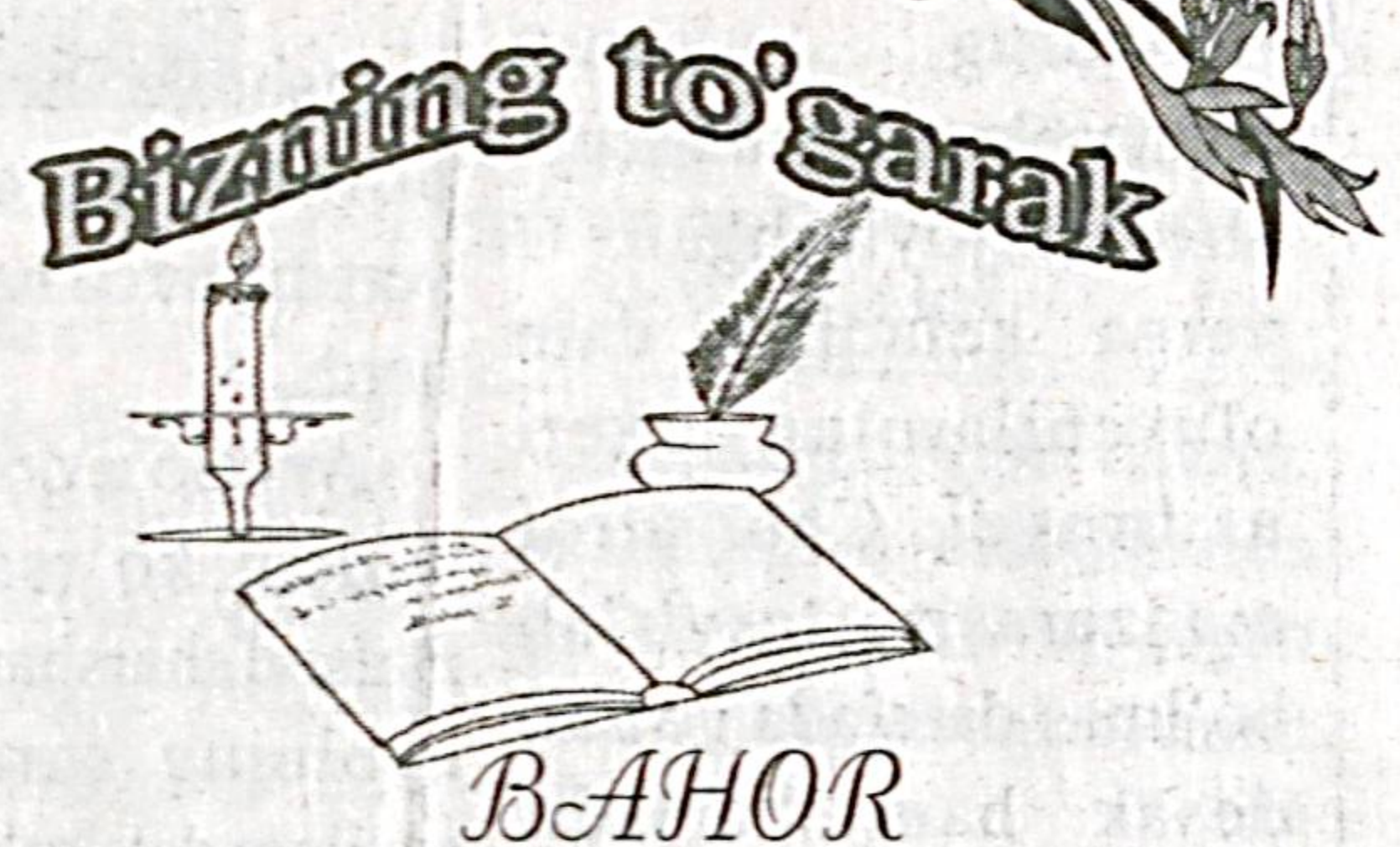
Shahzod SHERMATOV,

Yunusobod tumani, 239 - maktabning 4 - «A» sinf o'quvchisi.

ONAJON

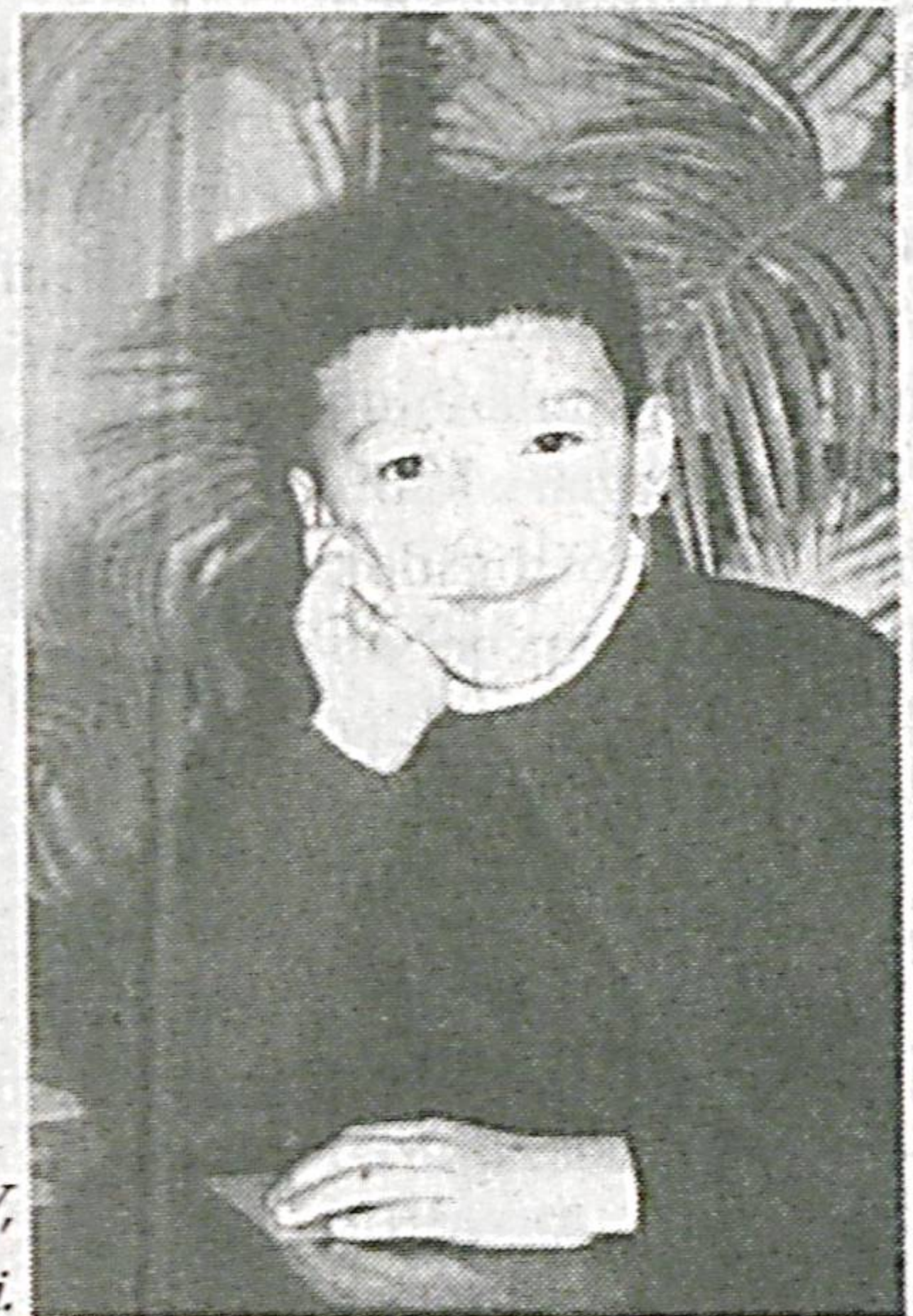
Kechalari mijja qoqmasdan,
Menga oq sut bergan, jon onam.
Orzularim beshikchasida,
Alla aytar mehribon onam.
Bolajonim, deb duo qilar,
Doim bo'lib mening parvonam.
Kabutardek beozor, go'zal,
Oppoq qalbli, duogo'y onam.

Aqida MUHAMEDOVA,
Toshkent shahar, A.Ikromov tumani,
116 - maktabning 5 - «G» sinf
o'quvchisi.

Gilamdek qirg'oqni bezadi chechak,
Samoni qopladi rangin kamalak,
Qozonlarda qaynar tansiq sumalak,
Borliq bo'ldi go'yo go'zal kelinchak.
Qatqaloq yerlardan undi boychechak,
Bolalar uchirar shamolda varrak,
Bahor der: «Har yoqqa go'zallik kerak»,
Pok qalbimiz bo'lsin ko'klamga bezak.

Dilafruz ODILOVA,
Toshkent viloyati, Qibray tumanidagi Hamza
nomli 30 - umumta'lim maktabining 6 - «G»
sinf o'quvchisi

QUYOSHNING
KULGUSI

Ko'm-ko'k osmon qo'ynida,
Quyosh kulib nur sochar.
Uning kulgusi bizning,
Bag'ru dilimiz ochar.

Nargiza MUXITDINOVA,
Poytaxtimizdagi 116 - maktabning
5 - sinf o'quvchisi.

Qadim zamonlarda bir podshoh bo'lib, uning uch qizi bo'lgan ekan. Bir kuni podshoh qizlari o'zini qay darajada yaxshi ko'rishlarini bilmoqchi bo'libdi va huzuriga qizlarini chaqiribdi. Ularga:

-Sizlar meni qanchalik yaxshi ko'rishinglarni bilmoqchiman. Aytinglar-chi, menga bo'lgan muhabbatlaringiz nima bilan o'lchanadi? - deb so'rabdi.

Shunda to'ng'ich qizi:

-Otajon, men sizni tilla taqinchoqlarim kabi yaxshi ko'raman, -debdi.

Ikkinchisi esa:

-Men sizni oltinni qanday yaxshi ko'rsam, shunday yaxshi ko'raman, - deb javob beribdi.

Podshoh mamnun bo'lib, kenja qiziga yuzlanibdi:

-Qadrli otajonim! Men sizni tuzni qanday yaxshi ko'rsam, shunday yaxshi ko'raman, -debdi. Bu javobdan podshohning jahli chiqib ketibdi va kenja

PODSHOH VA TUZ

(Ertak)

qizidan ranjibdi. Buni sezgan kenja qiz oshpazlarga taomga tuz

solmay, otasiga olib borishlarini so'rabdi. Tuzsiz taom podshohga yoqmabdi. Endigina oshpazlarni chaqirib, dashnom bermoqchi bo'lgan ekan, kenja qiz o'rnidan turib:

-Ko'rdingizmi, tuzsiz ovqat hech kimga yoqmaydi. Oltinu kumushlar o'z qadri yillar o'tib yo'qotishi mumkin, lekin tuz hech qachon nazardan chetda qolmaydi. Men sizni tuz kabi yaxshi ko'raman deganimning boisi, men tuzsiz hayotimni tasavvur qilolmagandek, sizsiz ham tasavvur qilolmayman, - deb javob beribdi.

Podshoh qizining bu oqilona fikrini tinglab, unga tasanno aytibdi.

Nemis tilidan Mirobod tumanidagi
214 - maktabning 5 - «V» sinf o'quvchisi
Qizlarxon YO'LDOSHEVA tarjimasi.

(Etyud)

Oppoq tong otmoqda. Eh, yorishib ketganini ham sezmay qanday yaxshi, bahorning qolaman. Buncha tez, darrov yana bir so'lim, munavvar tongi tong otib qoldi-ya, deyman otmoqda. Eshityap-sizmi, ana o'zinga o'zim. Ha, mayli, ertaga yomg'ir tomchila-yapti. Uning yana tong otadi-ku. Hali «qo'shig'i» naqadar maroqli. Uning hayotimda bunday munav-var Havoning musaffoligini tonglarning juda ko'pligi taskin aytmaydizmi?! beradi shoshqaloq qalbimga.

Nazarimda kattalar bu go'zallikni payqashmaydigandek, unga e'tibor ham berishmaydi. Men esa har kuni tongning go'zalligidan bahra olaman. Uning sehri ham, jilvasi ham o'zgacha. Shularga mahliyo bo'lib, kunning

Gulruh YO'LDOSHEVA,
Navoiy viloyati, Xatirchi
tumanidagi

54 - maktab o'quvchisi.

Ilhomjon: «Kep qoling, go'shtli somsa», deb qichqirayotgan ayoldan somsa sotib oldi.

-Xolajon, - dedi u somsaning ichiga tikilib. - Menga piyozlisidan beribsiz. Iltimos, go'shtlisiga alishtirib bering.

- Olimtoy, baliqni yuvib kelgin!

- Baliqni nega yuvaman oyijon, u doimo suvda yashaydi-ku?

Sabina IBRAGIMOVA,
Toshkent shahridagi
112- maktab o'quvchisi.

Tengdoshingiz Shahobiddin XO'JAYEV chizgan rasmini
«Varrak sayli» deb nomlabdi.

Topishmoqlar

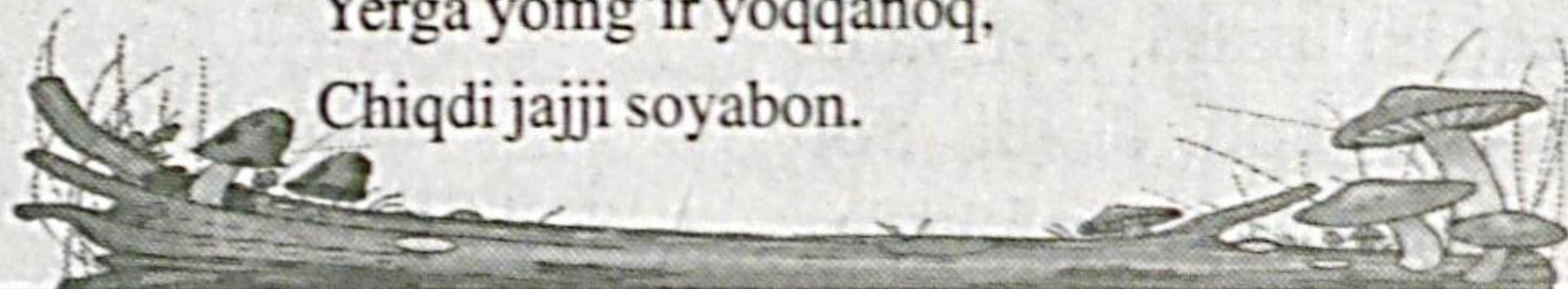
Vaquur-vuqur qaynaydi,
Toydek chopib o'ynaydi.

Zar gilam, zargar gilam,
Ko'taray desam og'ir gilam.

Yerga yomg'ir yoqqanoq,
Chiqdi jajji soyabon.

TONG
YulduziO'zbekiston bolalari va
o'smirlarining gazetasi

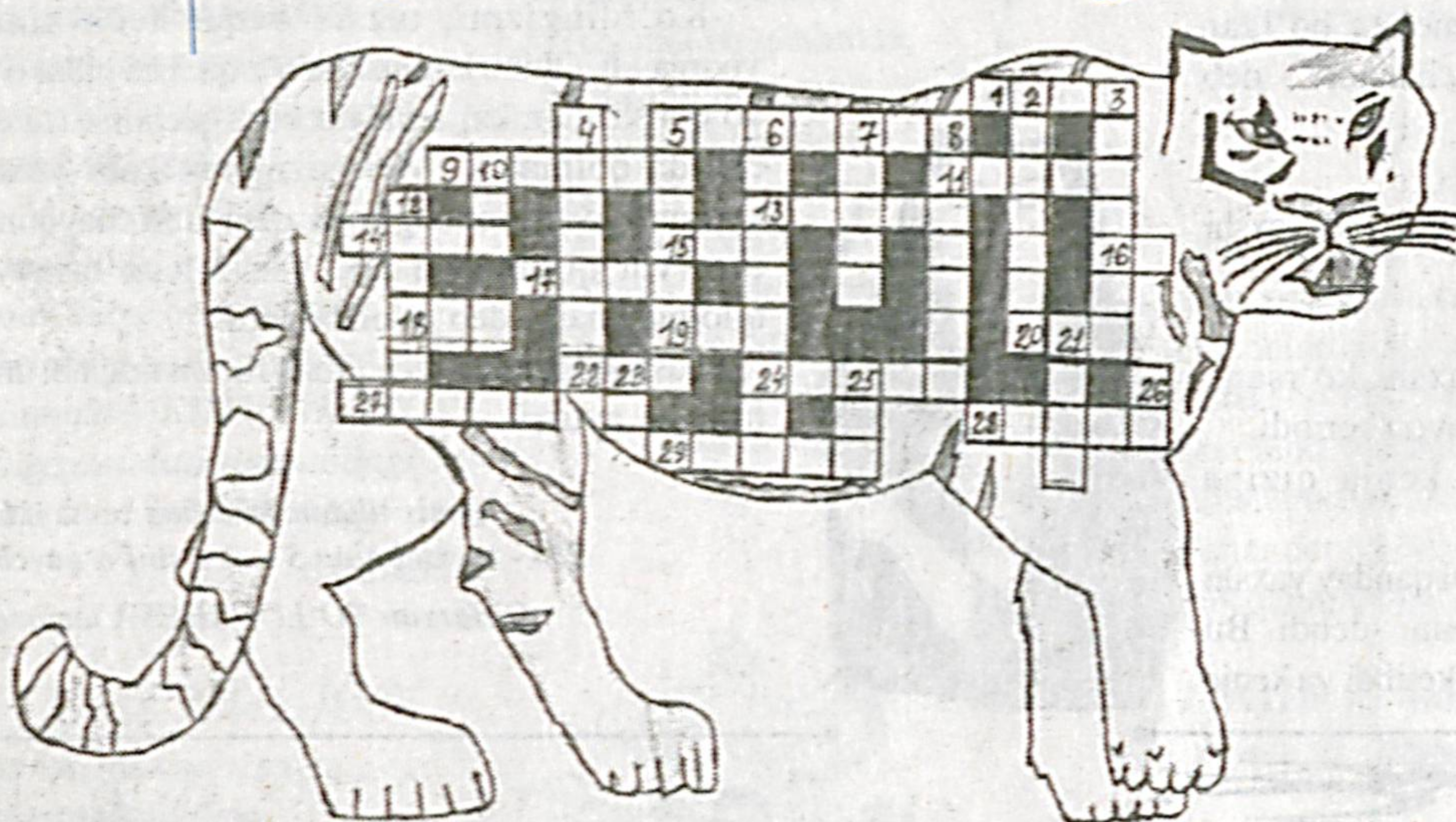
Muassislari:
O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
DAVLAT MATBUOT
QO'MITASI,
O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI XALQ
TA'LIMI VAZIRLIGI,
«KAMOLOT»
YOSHLAR IJTIMOY
HARAKATI,
«SOG'LOM AVLOD
UCHUN» XAYRIYA
JAMG'ARMASI

BOSH MUHARRIR:
Umida ABDUAZIMOVA
TAHRIR HAY'ATI:
Shuhrat AHMEDOV,
Jamoliddin FOZILOV,
Oynisa
MUSURMONOVA,
Qahramon
QURONBOYEV,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir
o'rinbosari),
Po'lat MO'MIN,
Mukarrama MURODOVA,
Tohir MULLABOYEV,
Ergashvoy SARIQOV.

Noshir «Ijod dunyosi»
nashriyot uyi.

Gazeta «Ijod dunyosi»
nashriyot uyi kompyuter
bo'limida terib sahifalandi.
Hajmi A-3, 2 bosma
taboq.
«Sharq» nashriyot-
matbaa aksiyadorlik
kompaniyasida 46.291
nuxxada ofset usulida bosildi.
Korxona manzili: «Buyuk
Turon» ko'chasi, 41.
Buyurtma № Г-360
Gazetani
Abduhamid
ABDUG'AFFOROV
sahifaladi.
Navbatchi:
Feruza ODILOVA
Ro'yxatdan o'tish tartibi
№ 000137
Manzilimiz: 700129,
Toshkent shahri, Navoiy
ko'chasi, 30-uy.

Tel: 144-62-
144-63-08

«YO'LBARS» KROSSVORDI

ENIGA: 1. Qiziqchi. 5. Prussiya talabiga binoan Germaniyadan chiqib ketgan davlat. 9. A. Dyuma qahramoni. 11. Xorazm poytaxti. 13. Yordam, ko'mak. 14. Shoh ... 15. To'tiqush turi. 16. Marhum paxtakorchi. 17. Oz. 18. Ozodlik, mustaqillik. 19. Negroid, yevropoid, mongoloid. 20. Qiz bola ismi. 22. Multfilm qahramoni. 24. Qadimgi avto. 27. Bozori yurishmagan. 28. Raqs. 29. O'g'il bola ismi.

BO'YIGA: 2. Xon saroyida xizmat qiluvchi oshpaz. 3. Yirtqich qush. 4. Xotirasizlik kasalligi. 5. A. Dyuma asari. 6. VI - asrda qog'oz ishlab chiqargan viloyat. 7. So'z turkumi. 8. Eng kichik davlat. 10. Musiqiy yo'nalish. 12. Ukraina chegarasidagi shahar. 21. Tikuvchilik quroli. 23. Nota. 25. Farmon, buyruq. 26. Nota.

YKIL KIZIK!

GAPIRUVCHI O'RDAR

Shu paytgacha faqat to'tilar, mayna, zoxchalargina odamlarga o'xshab gapira oladi, deb hisoblanar edi. Yangi zellandiyalik fermer Stepan Borodaykevichning Pekin zotidan bo'lgan Krekki laqabli o'rdagi fermerning xotini tovushida osmonni bulut qopladi, kirlarni yig'ib olish kerak, deb gapiradi ±ki bo'lmasa, Sol yana kechikyapti, deydi. Sol ularning kenja o'g'li ekan.

MUSIQA UCHUN FILGA HAQ

Lissabondagi hayvonot bog'i xizmatchilari fillardan birini alohida qobiliyati borligini sezib qolgan. Unga bir necha hafta ichida o'zini ovqati uchun pul ishlashni o'rgatishgan. Tomoshabinlar qafas ichiga pul, tanga tashlasalar, fil tangalarni xartumi bilan o'ynaydi. Bunga qiziqqan tomoshabinlar ko'proq pul tashlashadi. Fil qulog'ini, boshini qimirlatib minnatdorchilik bildiradi. Shu bilan u kundalik ovqat uchun yetarli mablag' to'playdi.

Buxoro viloyati, G'ijduvon tumanidagi
4 - o'rta maktab o'quvchisi Qurbonoy SHOIMOVA
chizgan surat.